

ግልፂ ደብዳቤ ናብ ኣቦ ወንበርን ኣባላት ቦርድን ማሕበር ልምዓት ትግራይ ካብ ይምልከተና ወይ ይግበኣና በሃልቲ ኣብ ውሽጢ ዓድን ወፃኢን እንነብር ተጋሩ ደገፍቲ ማልት

ዋኒት፡ ትካላዊ ናፅነት ማልት ንክሕሎ ሓሳብ ምቕራብ

ክቡር ኣቦ ወንበር ማልት
ክቡራት ኣባላት ቦርድ ማልት

ቅድሚ ኣስታት ሰላሳ ዓመታት ፥ ኣብ ወፃኢ ዓዲ ዝነብሩ ግዳሳት ተጋሩ ፥ እታ ብኩናትን ድርቅን ዝተሃሰየት ትግራይ ፥ ካብ ድሕረትን ድንቁርናን ተናጊፋ ፥ ብትምህርቲ ዓርሱ ዝሃነዐ ዜጋ ፥ ስልጡንን ኩለመዳዎዊ ለውጢ ዘውሓስን ማሕበረሰብ ኣብ ምፍጣር ነዊሕ ራእይ ሓንጊጦም ፥ ማሕበር ልምዓት ትግራይ መስሪቶም።

ኣብዚ ርህዕ ጉዕዞ ኣያና ኣይተ ኣርኣያ ዘራሁን ዝግዘዘ ግደ ነይርዎ። በቲ ዘርኣዮ ዘይሕለል ፣ ንኹሉ ሓጻፋይን፣ ግልፅን ኣሳታፋይን መሪሕነት ወፍሪ ልምዓት ድማ ሙሉእ ህዝቢ ትግራይ ኣብ እግሪ ማልት ብሓደ ከፅልል ክኢሉ እዩ። በዚ ዕውት መሪሕነት ፣ ብፍላይ ኣብ ዓውዲ ትምህርቲ ፣ ጥዕና ፣ ሕርሻ ኮታስ ኣብ ኩሉ መዳያዊ ሰፋሕቲ ዓውድታት ፣ ኣደነቕን እመርታዊን ዓወታት ክምዝገቡ ክኢሎም እዮም። ትግራይ ካብቲ ዝነብረቶ ድሕረትን ድኽነትን ንምውፃእ ናብ ጎደና ልምዓት ገፃ ክተዝር ተፃሒሩ።

ኣብ 1993 ዓ.ም ተፈጠሩ ዝነበረ ፖለቲካዊ ኩነታት ፣ ነታ ማሕበር ብኸመይ ከምዝፀለዎ ግልፂ እዩ። ድሕሪ ዝተወሰነ ገልታዕታዕ ፣ ካብ 2011 ዓ.ም ወርሒ ሕዳር ጀሚሩ ሓደሽቲ ኣባላት ቦርድ ተመሪጸም ፣ ማልት ከም ብሓዱሽ ምንቕቓሕ ፈጢራ ትልሚ ሰለስተ ዓመት ሓንጊፃ ናብ ተግባር ምእታዎ ዝዝከር እዩ። ብኣይተ ታደሰ የማነ ፅቡቕ መሪሕነት ፣ ከም ብሓዱሽ ህዝቢ ኣብ ማልት ምዕሳል ጀሚሩ እዩ። ኣብ ውሽጢ ዓዲ ይኹን ኣብ ወፃኢ ሃገራት ንዝነብሩ ተጋሩ ካብ ጫፍ ናብ ጫፍ ምልዕዓላት ተገይሩ ፣ ፅቡቕ ውፅኢት ድማ እናተመዘገበ ይርከብ።

ቦርድ ማልት ነዚ ስራሕ ከሳልጡ ዝኸእሉ ብቑዓት ሰብ ሞያታት ምቕፃር ጀሚሩ ፣ ከምኡ'ውን መዋቕራዊ ስራሕቲ ማልት ከም ብሓዱሽ ምትዕርራትያት እናገበረ እውን ይርከብ። ይኹን እምበር ፣ ሓደ ኣባል ማእኸላይ ኮሚቴ ህወሓት ዝኾነ ውልቀ ሰብ ፣ ዋና ዳይሬክተር ማልት ገይርካ ምስ ምቕፃር ተኣሳሲሩ ፣ ኣብቲ ኣሰራርሓ ብዙሕ ሕቶታት ክነልዕል ገይሩና እዩ።

ብቐንዱ ፣ እቲ ተግባር ምስ ሕጊ ገበርቲ ሰናይ ሲቪል ማሕበራት ዘይቃደው ፣ ከምኡ እውን ሙሉእ ናጽነት ስቪል ማሕበራት ዝጥሕስ ኹይኑ ኢና ረኺብናዮ። በዚ ከዓ፣ ኣብ ብዙሓት

ግዱሳት ደገፍቲ ማልት ቅሬታ አልፏሉን ከካትዕን ቀንዩ እዩ። በዚ እውን እቲ አመራርሓ ቦርድ ፥ ግቡእ ምላሽ ክህበሉ እናተገበእ ፥ ነቲ ሃዊዲት ንጉኒ ገዲፉ ፥ ክሻብ ሕዚ ድምዲ ደገፍትን አባላትን ክሰምዕ ኣይከኣለን። እቲ ቀንዲ ሕቶ እናገደፍካ ፥ ኣብዘይተሓተቱ ሕቶታት ዕንክሊል ናይ ምባል ባህሪ ኢና ንዕዘብ ዘለና። እዚ ድማ ኣብታ ማሕበር ተፈጢሩ ዝነበረ ምልዕዳልን ሕብረትን ዝጎድእ ኾይኑ ስለዝረኽብናዮ ፥ እዞም ዝስዕቡ መበገሲታት መሰረት ብምግባር ፥ ነዚ ዝስዕብ ጥርግንን ቅዋምን ብዕሊ ነቕርብ።

መትከላዊ መበገሲታትን ፡-

1. እዚ ጎስጓስ ምድሓን ትከላዊ ናፃነት ማልት፥ ምስ ዝኸነ ይኹን ረብሓ ውልቀ ሰብ ወይ ምስ ዝኸነ ፓለቲካዊ ውድብ ፥ ካልእ ድሌት ዘለዎ ኣካል ኮነ ውልቀ ሰብ ዘተሓሕዝ ነገር የብሉን። ከምኡ እውን እዚ ምንቅስቃስ ካብ ከባብያውነት ፥ ሃይማኖታዊን ፓለቲካዊን ውግንና ሙሉእ ብሙሉእ ናፃ እዩ።
2. ለውጢ ክሳብ ዝመፅእ ሕቶና ቀፃሊ እዩ ። ሓገዝና እውን ቀፃሊ እዩ። ካብ ብኣግኡ ካብታ ማሕበር ንባዕልኹም ተግልሉ ዘለኹም ወገናትና እውን ዳግማይ ክትሓስቡሉ ንላቦን ክነተሓሳስብን ንፎቱ።
3. ቀንዲ ዕላማ እቲ ጎስጓስ ፥ ብዘይ ዝኸነ ፓለቲካዊ ኣፈላላይ ንኹሉ ትግራይዎይ ዝሓቕፋ ናፅ ትከላት ኣብ ትግራይ ፃምቢበናልና ንምርኣይ ካብ ዘለና ባህጊን መትከላዊ መርገዚን ዝፍልፍል ምጂኑ ነፍልጥ።

ጥርግንን ቅዋምን ፡-

- 1) ዝኸነ ሰብ ፥ ፓለቲካዊ ቅዋም ክህልዎ መሰሉ እኳ እንተኸነ፥ ኣብ ላዕለዎይ መሪሕነት ፓለቲካዊ ውድባት ዘለዉ ውልቀ ሰባት ፥ ኣባላት ቦርድ ኹነ ፈፃሚት ስራሕ ማልት (ከምኡ እውን ኣብ ካልኣት ስቪክ ማሕበራት) ፥ ክኹኑ ከምዘይብሎም ክነተሓሳስብ ንፎቱ።
- 2) ኣባላት ቦርድ ማልት ፥ ዕለታዊ ምንቅስቃስ እታ ትከላ ጥራይ ዘይኹነስ ፥ ትከላዊ ናፅነት እታ ማሕበር ናይ ምሕላው ግዴታ እውን ከም ዘለዎም ብትሕትና ክነተሓሳስብ ንፎቱ።
- 3) ሰበ ስልጣናት መንግስቲ ኩኑ መራሕቲ ውድባት ፓለቲካ ኣብ ጉዳያት ማልት ኣእዳዎም ክእክቡ ጥርግንና ነቕርብ።
- 4) ማልት ዝትግዘኡሉ ሕጊ ሲቪል ማሕበራትን ትከላትን ኣዋጅ /Organizations Civil Societies Proclamation/ ቁፅሪ 1113/2011፤ ሲቪል ማሕበራት ካብ ፓለቲካዊ ውግንና ነፃ /Non-Partisan/ ክኸና ከምዝግባእ ደንጊጉ እዩ። ኣብ ዓንቀፅ 87/2/ ፥ ነዚ ኣዋጅ ዝቃረን ዝኸነ ይኹን ደንቢ ፥ መምርሒ ፥ ልማዳዊ ኣሰራርሓ ተቀባልት የብሉን ይብል። ስለዚ እቲ ሕዚ ዝተበፀሐ ውሳኔ ፥ ነቲ ደንቢ ስቪክ ማሕበራት ኢትዮጵያ ዝቃረን ስለ ዝኸነ ፥ እቲ አመራርሓ ቦርድ ማልት ካብ ህልኽ ወፂኡ ውሳኔኡ ከም ብሓዱሽ መሊሱ ክፍትሽን ብለበዎ ክሪኦን ብኸብሪ ንሓትት።

5) አብ ዝኸውነ ይኹን ብርኪ ስራሕ ማልት ፥ ሰባት እንትቐፅሩ ፥ ግልፅነትን አሳታፋይን ብቐፅሎት መሰረት ዝገበረ ስርዓት ቁፃርን meritocracy based ብዝኸውነ መልክዕ ክኸውን ኣለዎ። እቲ ንምቐፃር ስራሕ ፈፃሚት ዝተገበረ ከይዲ ብዝተወሰነ ግልፅነት ዝጎደሉ ምንባሩ እናገለፅና፤ ነዚ እውን ግቡእ ምላሽን ፍታሕን ከቐምጡሉን ጥርዓንና ነቐርብ።

6) አመራርሓ ፖለቲካዊ ውድባት ፥ ከም እውን ሰበ ስልጣናት ፖለቲካዊ ኢድ ኣእታውነት እንትህሉ ፥ ማልት ኸነት ካልኣት ሲቪክ ማሕበራት ፥ ምስ ካልኣት ዓለማዊ ትካላት ገበርቲ ሰናይ ዘለዎ ርክብን ተአማንነትን ከም ዘሐርፍፎ ተረዲእኹም ንባዕልትኹም ካብዚ ክትቐጡቡ ነተሓሳስብ።

7) ንዴሞክራሲያዊ አሰራርሓ ፥ ሰለጤንን ቅልጡፍናን ፅሬት ዘለዎ ህዝባዊ አገልግሎት ፥ ሓቛፋይን ማዕረ ተጠቓምነትን ኩሉ ማ/ሰብ ትግራይ ዘረጋገፀን አገልግሎት፤ ግልፅነትን እታ ትካል ክብሃል ፥ ደንቢ መተሓዳደሪ ማልት ፥ እቲ ቦርድ ከም ብሓዱሽ ንክፍትሾን፤ እቲ አብ ላዕሊ ዝተጠቐስ ሕጊ አብ ግምት ብምእታው ምምሕዮሽ ክገብረሉን ብትሕትና ንሓትት።

መፍትሕታት :-

እዞም ልዕል ኢልና ካብ ዝዘርዘርናዮም ቐዋማትን ጥርዓንን ብተወሳኺ እዞም ዝስዕቡ መፍትሕታት ነፃን ተአማንነት ዘለዎ ማልት ክትህልወና ዝሕግዙ እዩም ዝብል ፅኑዕ እምነት ኣለና።

1) እቲ ቦርድ፥ ድምፂ ሓፋሽ ብዝግባእ ሰሚዑ ፥ ሕጋዊነትን ናፅነት እቲ ትካልን አብ ግምት ብምእታው ፥ ንቲ ቅድሚ ሕዚ ዝወኖ ውሳኔ ከም ብሓዱሽ ንክረኦ። በዚ መሰረት እቲ ዝተገበረ መረፃ ንግዚኡ ተቐሪፁ ፥ እቲ ዝነበረ ክፍቲ ቦታ ንምምላእ ፥ ከም ብሓዱሽ ናፃን ግልፅን ሕጋዊን ብ(አዋጅ 1113/2011) መሰረት፤ ዋና ዳይሬክተር ማልት ክሕረን ክቐፀርን።

2) እምነት አባላትን ደገፍትን ማልት ፥ ንክይሸርሸር ቀፃልነት ዘለዎ ዘተታት ምክያድ (trust building dialogue)።

3) እቲ ኸነታት ብትክክል ንክትግምግምዎን ብቐፃልነት እውን ነቲ አባልን ደጋፍን ብዝበለፀ ክተሳትፍዎ (assess and engage)።

4) ድጋፍ ንዘቋረፅኩም አባላት ደገፍትን ማልት ድማ ፥ ሕቶኹምን ሓገዝኹምን ቀፃሊ ክኸውን ንላቦ።

አብ መወዳእታ፥ ነቲ ዝተፈጠረ ክፍተት ብመንፅር መትከላት ስርዓት ተሓታትነትን ግልፅነትን እታ ትካል ገምጊምኩም ፥ ነቲ ዝተሓተተ ወድዓዊ ዘዩማትእ ሕቶ ግቡእ ምላሽ ክትህቡ ፥ እቲ አባል ኸነ፤ ደጋፊ ካብ ዝኸውነ ይኹን ጥርጣረ ወፂኡ ብሓዱሽ መንፈስ ናብ እቶም ዝተጀመሩ ውዕውዓትን ዕቲብን ስራሕቲ ልምዓት ምእንታን ክምለስ ፥ ምላሽኩም ወሳኒ ግደ ኣለዎ ዝብል እምነት ኣለና። ናይዚ ፃውዒት መንፈስ ብኣወንታ ተረዲእኹም ፥ ነቲ ዝቐረበ ፍታሕ እውን አብ ግምት ውሽጢ ኣእቲኹም እዚ ጉዳይ አብ ሓፂር እዋን ዕልባት ክትህቡሉ ብትሕትና ንሓትት።

**ምስ ሰላምታ! ልምዓት
ዓዲ ብደቂ ዓዲ!
ጎስጓስ ምድሓን ትካላዊ ናፃነት ማልት**

ቅዳሕ: ንአባላትን ደገፍትን ማሕበር ልምዓት ትግራይ

Leake (On behalf of the following concerned Tegarū)

1. Leake Zegeye
2. Meaza Gidey
3. Alem Hadush
4. Goitom Mekonnen
5. Abera Lucas
6. Samson Hadgu
7. Tsidena Abadi
8. Gebrehiwot Hadush
9. Andom Gebreyesus
10. Dawit Kahsay
11. Halefom Kahsay
12. Weyni Abrha
13. Lwam Alem
14. Haileab
15. Hailu Kebede
16. Hailat Berihu
17. Hailemicheal Tesfay
18. Kibrom Zebib
18. Tedros G. Belay

20. Tsigabu Teame
21. Tsegazeab Shishay
22. Abi Ataklti
23. Agazi Ayele
24. Efta Yohannes
25. Gebreslasie
26. Nechi Abay
27. Hideat Zerou